

1875. hopekkoska löyty.

1876. Yhteinen Rannikon kaivostus, ilmoitettu
S.M.Y. 11. 12. 77. Kukkikirja N:o 484.

Pyhäjärvi. Maiksin... luonnonkieli...
...seassa erästä Kalmasaaren
(Oskari)
...Pyhäjärven pitäjältä Pohjanmaalta.
...sanoista...
...muokattua...
...olivat...
...pöytä.
...77)

D.E.D. Europaeusen vuonna 1877 Aunukses-
sa Ojatihoen varrelta esille kaivattamia esi-
neitä. (Histor.-Etnogr. Museets verifikationer
mm. 1876-85 siv. 197).

(Obs. SMY
6/XI 1877
§ 1 lopussa)

1878. "Waldanitsan luota, Ojatin varrelta, 30
Aunus. virstaa itään päin Sermaksesta, kylä lähellä
Syvärin suuta".

1. Rannerengas, pronssilevystä tehty, kuvat-
tu J.R.A. 1113, toisesta päästä taittunut.
2. Rannerengas, tehty 4 mm. leveästä ja
1½ mm. paksusta hopeavartaasta, jonka päät
ovat spiraaleina yhteenliitetyt, kuten esim.
kuva J.R.A. 1122 osottaa; rannerengas on
(saatu) "hautakummusta, rahalöytöin mukaan yh-
dentoista vuosisadan alkupuolelta", "poltta-
mattoman vaimoisen luurangon ympäriltä".
3. Rannerengas kolmessa palassa, tulen pa-
hasti turmelema, paksusta pronssilevystä teh-
ty, tasaleveä tahi päihin päin hiukan leve-

1878.
Aunus.

nevä, runsaasti kuvitettu siihen vivahtavaan tapaan kuin J.R.A. 2024.

Koll.

4. "Pronssinen koiran kuva, poltetun sotilaan luitten joukosta, hautakummusta"; kuvattu J.R.A. 1110, jonka jälkeen kuvan kaula on taittunut.
5. Pronssisia kulkusia kolmea kokoa, jotka ovat kuvatut J.R.A. 1109, nimittäin yksi isoimpaa, 5 keskikokoa ja $2\frac{1}{2}$ pienimpää + 3 puolikas; saadut hautakummusta polttamattoman vaimoisen luurangon ympäriltä ("enligt myntfynd från första hälften af 11 århundradet")
6. Pronssinen solki lienee sama, joka on kuvattu J.R.A.1120, vaikka kuva ei ole täydelleen onnistunut, merkitty olevan Pilotovitsistä, Kts. N° 67-69, ja $\frac{2}{3}$ kokoa, kun se on $\frac{1}{1}$ kokoa ja "hautakummusta Waldanitzan lähiltä", poltetun sotilaan luitten joukosta, rahalöytöin mukaan alkupuolelta yhtätoista vuosisataa".
7. Pieni vyösolki, kuvattu J.R.A. 1117, vaskesta, alapuolella on kolme koukistettua vaskinaulasta vyöhön liittämistä varten; hautakummusta polttamattoman vaimoisen luurangon ympäriltä.
8. Vyövaskeja eli -siloja, renkaalla varustettuja ja sellaisia kuin J.R.A. 1118 osoittaa 12 kappaletta, joista 3 on tulessa siinä määrässä turmeltunut, että esim. renkaat ovat osaksi tai kokonaan sulaneet pois; näitä paitsi on kaksi (ja puolikas) melkein samankokoista vaan muun muotoista vaskisilaa; edelliset ovat varustetut neljällä ja jälkimäiset kolmella vaskinaulasella vyöhön kiinnittämistä varten.
9. Pronssinen rengas, kuvattu J.R.A.1112;var-

1878. ras on vahvuudeltaan puolipyöriäinen.
 Aunus. 10. Vaskinen esine, kuvattu J.R.A. 1119; siihen on ollut liitetty rauta (tulirauta?), joka on taittunut pois, vaan josta jääneeseen ruosteeseen on takertunut eräs vaskisila sitä laatua kuin jälkimäiset N° 8:ssa mainituista.

11. Neulikko, rautainen, hyvin ruostunut. Pituus 77 mm.

»Jarovstshinan luota, Imotschinitsan kirkon vastapäätä, Ojatin varrelta, 22 virstaa Sermaksesta» »ät öster nära Svirflodens mynning».

12. Malja, vaskilevystä tehty, särkynyt, kuvattu J.R.A. 1124.

13. Hopeasilainen veitsenvarren pää, kuvattu J.R.A. 1123, ynnä pala ruostuneesta ruodosta, saatu hautakummusta.

Lisäys. Kts. M.Y:n verif. 1876-78. s.615, 733-6, 747-50. ja Europaeusen erityis.bibliorapt.

Aunus. Valdanitsasta:

14. Iso rautapata pienillä korvakkeilla; hanka katkennut ja puuttuu sen toinen pää. Korvakkeiden väli (= padansuun laajuus) 36 cm. Padan korkeus noin 25 cm. Löydettiin keskeltä kurgania hiilten päältä.

Peijaisista

15. Paistinpannu raudasta, vähän mykevä. Laajuus 181-192 mm. Löyd. yhdessä edell.kanssa.

do.

16. Isot hahlat, joihin kuuluvat: yksi isompi ja toinen vähempi päatekoukku, 2 ympyräistä rengasta ja näiden välissä 5 pitkänsoikeata rengasliitettä. Hahlain koko pituus on 115 cm. Löyd. edellisten kanssa.

do.

Kan
S.P. & B.

✓

✓

1878. Aunus. 17. Edellisiä pienemmät hahlrat, joihin kuulu- Peijaisista.
vat: yksi isompi ja toinen vähempi pääte-
koukku sekä niiden välissä 3 pitkänsoikeata
rengasliitettä. Hahlrat ovat samaa tyyppiä
kuin kuvatut N° 1082 J.R.A:n atlasissa, vaik-
ka detaljeissa on erilaisuuksia. Koko pituus
on 110 cm.
18. Uuninlappio varsineen kokonaisuudessaan rau- do.
tainen. Koko pituus on 1,30 meetteriä, la-
pion lehden pituus 0,13 ja leveys 0,12 m.
(Europaeus'en antamat vastaavat mitat St.Pet.
Heroldissa N° 213 v. 1877 ovat: 1,34; 0,14 ja
0,13 m.). - Löyd. edellisten kanssa.
19. Edellistä pienempi uuninlappio, joka ylä- do.
päästä on katkennut. Sen pituus on 75½ sent.,
lapiolehden diametteri ainoastaan 5 sent.
(Europ:n mitat ovat: 0,80 ja 0,06 m.). -
Löyd. edellisten kanssa.
20. Keihäänkärki raudasta varsiputkella ja Poltetun so-
lansettimaisella lehdellä. Samaa tyyppiä kuin tilaan ase-
n; t ⁹⁴⁴ 1324, 1458 ja 1565 J.R.A:n atlasissa ta.
sa. Pituus 296 mm.
21. Keihäänkärki samaa tyyppiä kuin edelli- do.
nen. Pituus 292 mm.
22. Kirves raudasta samaa tyyppiä kuin N^o do.
1083 J.R.A:n atlasissa. Kirveen korkeus on
161 ja kasain väli 76 mm.
- 23-26. Neljä rautaista veitseterää - epävarmoja Poltetun
- , N° 23 on katkennut ja sidottu messinki- sotilaan
langalla, pituus 147 mm. aseita.
24 on 156 mm. pitkä, siitä ruoto 88 m.
25 " 125 " " " " , joka ei ole
jyrkästi eroitettu kamarasta, niinkuin edelli-
sessä, liki 6 sentim. pitkä; kärki katkennut.
26 on hyvin ruostunut ja pilaantunut;
onkin ehkä ollut nuolenkärki. Pituus 92 mm.

1878. 27. Nuolenkärki raudasta; karanpuoleinen pää Poltetun
Aunus päättyy jyrkästi ja nähtävästi itse kara sotilaan
puuttuukin (vrt. bolgarilaismuotoiseen nuolen- aseita.
kärkeen 945 J.R.A:n atlasissa). -Epävarma.
28. Limsiopalanen, löydetty yhteydessä edel-
listen aseitten kanssa. Kappale on muodol-
taan .
29. Savipata "mit vielfachen Wellenlinien.
Figuren verzierter noch ganz erhalten". Suus
ta noin $10\frac{1}{2}$ sentim. laaja; korkeus on $8\frac{3}{4}$
sentim. Löydettiin peijaisesineiden ohessa.
30. Veitsi, 95 mm. pitkä; siitä hamara 58 Poltetun soti-
mm. laan aseita.
31. Nuolenkärki raudasta, 106 mm. pitkä.
32. Luukampa, aivan pilalle särkynyt. Kamman
selkämässä näkee kehän ja viivanornamenttejä.
Myös on pronssinauloja jällellä.
33. Nahan ynnä kankaan jäännöksiä. Europaeus
arvelee lampaan nahaksi.
34. 4-niittisen villakankaan kappale, sininen.
Löyd. "polttamattoman vaimoisen hengen luuran-
gon ympäriltä".
35. Helmiä serdolikistä ja lasista, valkeas-
sa olleita ja siitä valkoisiksi muuttuneita.
Kokonaisia helmiä on ainakin 6 pltta, osak-
si tarkertuneina sulaneeseen lasisittaan, jo-
ta paitsi sitä on useampia möhkäleitä. Mones
sa möhkäleessä nähdään myös luupalasia ja
raudanruostetta. Löyd. "poltetun vaimoisen
hengen luitten joukosta". Hauta on rahalöy-
töin mukaan yhdentoista vuosisadan alkupuolel-
ta".
36. Avain raudasta, hyvin ruostunut ja va-
hingoittunut; nähtävästi kaksikielinen, mutta
tyypiltään verrattava kuvattuun Monteliusen
atlasissa "Sveriges forntid" N° 498.

1878. 37. Rengas leveästä ja latuskaisesta rauta-
Aunus. vartaasta. Laajuus 43 x 37 mm.

Jarovstshinasta:

38. Vaskikattila, rikki ja myttyyn litistetty. Sen korkeus on 20 sentim., suusta on sen ympäryks ollut noin 65 sentim. Toinen irtonainen korva on jällellä, toinen hukunut. Sangasta on ainoastaan kappale, 19 sentim. pitkä.
39. Paistinpannu, rikki. Laajuus 24 - 25 sentim.
40. Riehtilän pihti; toinen pää kaksihaarainen, toinen pää ohut ja kapea, mutta ilman sitä lapionmuotoista laajennusta, joka on muodoissa Nössa 2002: 32 ja 44. Pituus $48\frac{1}{2}$ sentim.
41. Lappio raudasta, jossa on ollut puuvarsi, sillä lapiossa on varsiputki. Lapiion putkineen pituus on 33 sentim. Lehden korkeus 15 ja leveys $16\frac{1}{2}$ x 13 sentim.
42. Rautakirves, jonka lappeessa on ympyriäinen läpi. Tyypiltään vrt. J.R.A:n atlasissa 1133, 1475. Kirveen korkeus 183 mm. Sapsain väli liki 134 mm.
43. Rautakirves. Tyypiltään vrt. mainit. atlasissa 1083. Korkeus 168, kasain väli 93 mm. Terä vahingoittunut.
44. Pienen rautakirveen lape, jonka korkeus on 95 mm., kasain väli 65 mm. Koko hama-
rapuoli puuttuu.
45. Rautainen keihäänterä, jonka varsiputkessa on ruostunut jäännös varresta. Pituus 295 mm. Pahasti ruostunut. Tyypiltään vrt. J.R.A:n

1878. atlasissa 1087.
- Aunus. 46. Rautainen veitsen terä, johon kuuluu keittämätön kappale luisesta varresta. Europ. sanoo varren tehdyn "kipsikompositionista". Kons. Pk. 29/1 92. Terä on 8 ja ruodonpuolinen jäännös (joka on teräpuoliseen osaan liimattu kiinni) 2 sentim.
47. Nuolenkärki raudasta, hyvin ruostunut ja kahdessa kappaleessa. Pituus 87 mm.
48. Nuolenkärki (arvatt.), ruostunut, ohut. Pituus 81 mm.
49. Nuolenkärki ruostunut, paksu. Pituus 93 mm.
50. Nuolenkärki (arvatt.), ruostunut, katkenut. Pituus 70 mm.
51. Renkaanpuolikas ja naula, edellinen 44 mm. laaja, jälkimmäinen 38 mm. pitkä.
52. Ruostuneita rautakappaleita (12) ja yksi puusirpale.
53. Pronssinen avain putkilukkoon. Sen toisessa päässä on reikä, toisessa on nähtävästi ollut neljä kielenhaaraa. Pituus 88 mm. Toisen pään toisella sivulla on ristikkoviivoja, joista Europ. laskee: "mit Figuren von Blättern, Kreiseln und Sonnen am inneren Rande"?!
54. Pronssinen rengas, jonka toisessa sivussa on ornamenttejä. Renkaan laajuus on 34 mm. ja vartaan leveys 6-7 mm. ja paksuus 5 mm. Ruosteessa on vähän nahankarvoja.
55. Kolme hopeaista korvarengasta; yksi puuttuu päatekiemuraa.
56. Yksi pienempi ja kolme suurempaa hopeaista korvarengasta; pienemmässä ennen ollut hopeainen helmukka.
57. Kaksi hevosenkengän muotoista solkea, yk-

*(epävarma)**epävarmoja
peitisi naula*

1878.
Aunus.

si eheä korvarengas ja neljä korvarengaskatkelmaa, soljet pronssista, mutta k.renkaat hopeasta. Miksi ovat yhteenneulotut, on epätietoista. Useimmat korvarengaskappaleet ovat pujotetut nahkatilkan läpitse. Solkien ohessa on nahan ja kankaan jäännöksiä.

58. Pronssinen kulkunen, särkynyt ja paikat-
tu.

59. "Läpiommeltua tuohta, pronssisen kaulaketjun seurassa ollutta, hautakummussa N° 1 Jarovstshinassa, polttamattoman vaimoihmisen luirangon ympäriltä.

60. Pronssiketjua kaksi eri kokoa; molemmat lajit kootut kolmikertaisista spiraaliliitteisistä. Näihin kuuluu ainakin 6 pitkää ketjunliitettä raudasta ynnä muita rauta- ja pronssikappalten pätkiä. Arviolta edellisessä numerossa mainittua pronssista kaulaketjua.

61. Pronssisia helmiä nauhoineensa ja niitten ympärillä ollutta turkkinahkaa hautakummusta N° 3 Jarovstshinan kylän läheltä.

62. Joukko pronssihelmiä, joiden joukossa yksi isompi. Edellisessä n:ssa on muutamia samanlaisia helmiä.

63. Kolme pätkää pronssiketjua samaa tyyppiä, kuin kuva 1701 J.R.A:n atlasissa; yhteensä pituus 37 sentim. Sekä 11 pätkää putkia, muodostettuja spiraalikierteisistä pronssilangoista. Epävarma mistä paikasta ja haudasta.

64. Pronssisia esineitä, useimmat fragmentteja. Eheä pieni permalainen helykoriste, joka tyyppinsä puolesta saattaa verrata muotoon Teplonhoffin kokoelmassa XXXII.9 (lehdessä 326:10). Keskus on spiraalikierteinen ja keskeltä kohoava; alareunassa on 2 silmuketta, josta kustakin riippuu hely, joka päättyy spi

1878.
Aunus.

raalikiemuralla. Keskustan alapuolella on myös silmuke, mutta koristeen kiinnittämistä varten. Erikseen on kellonmuotoinen hely ja 8-muotoinen rengasliite, molemmat rikkiset. Paitsi näitä on: 2 klitta veitsen tupesta, joissa kehäornamenttejä; 6 korvarengasta, ainakin osaksi fragmenttaarisia; yksi sormus, tehty spiraaliin kierretystä pronssilangasta; kappale arvat. kantasormusta; 2 muuta pronssilevyn pätkää, toinen 15 x 11 mm. laaja, toinen 65 x 8 mm. Epävarmaa mistä paikoista.

65. Lasisia helmiä, joista 11 ruskeata särmänmuotoista, 3 vihriäistä hiekkajyväsellä pinnalla, 1 valkoinen, ollut ehkä kullattu, ja 1 sininen, sileä ja kaksoinen. Epävarmoja paikaltaan.

66. Luukappaleita (ihmisen selkäluita arv.) ynnä hiekkaa. Epävarmaa mistä.

Muist. Paitsi edellä lueteltuja esineitä on Europaeus löytänyt Waldanitsasta ja Jarovstshinasta koko joukon esineitä, jotka hän möi Ujfalvylle. Näistä on Europaeusen erityiseen biblioroptiin liitetty luettelo, jossa myös viitataan esineistä oleviin kuviin sekä J. R. A:n atlasissa että Europ:sen teettämässä valokuvissa.

Inkeri.

67. Rautaveitsi⁴ kolmessa kappaleessa, pisin kappale (veitsen terä) 10 sentim. pitkä. kts. konserv. kirjaan 29/1 92. - Löyd. Pilatovitsistä Pietarin lääniä. ✓

68. Hevosenkengänmuotoinen solki ympyriäisestä pronssivartaasta. Päätteet spiraalikierteiset. Soljessa on kappale villakangasta. Palin on 32 mm. pitkä ja eheä. Löyd. "hautakummusta Pilatovitsin metsäosastolla, Kidebrän kylän lähellä, Waldanitsan kohdalla, Ajatin etelä- ✓

1878. puolella Pietarin läänissä Aunuksen läänin ra-
Inkeri. jalla».

69-70. Kaksi hevosenkengänmuotoista solkea; toinen kolmessa kappaleessa, toinen eheä. Edell. o-
huesta vartaasta, jälkim. paksusta. Neula on (valok.6820).
toisessa rihmana kierretty vartaan ympäri, toi-
sessa litteänä ja leveänä. Löyd. = edell.

Muist. *Y* Paitsi edellälueteltuja esineitä on Europaeus löytänyt Valdanitsasta ja Jarov-
tskinasta koko joukon esineitä, joita hän
mõi Vjfalvylle. Näistä on Europaeusen eri-
tyiseen biblioraptiin liitetty luettelo, jossa
myös viitataan esineistä oleviin kuviin sekä
J.R. A:n atlasissa että Europ:sen teettämis-
sä valokuvissa.